

Dorpsvisie Dedemsvaart

SEPTEMBER - 2021

Winkelen en verblijven in Dedemsvaart

Wonen

Recreatie en cultuur

Industrie & werkgelegenheid

Onderwijs & Jeugd

Duurzaamheid

‘Dedemsvaart, het dorp van kwekers en verveners’

Dedemsvaart is een dorp als zovele plaatsen in Nederland met een inwoneraantal van circa 12.000. Dedemsvaart heeft een actief verenigingsleven, kerken, oude wijken, nieuwe wijken, maar geen grote verbindingswegen met de rest van Nederland.

Op het gebied van horeca, winkels, sport en cultuur heeft Dedemsvaart gezien de grootte van het dorp best veel te bieden. Kortom, een rustig dorp waar het goed wonen is.

In de zomermaanden wordt de regio overspoeld met toeristen. Dedemsvaart kan daar meer van profiteren.

Daar waar nieuwe inwoners enthousiast zijn over de compleetheid van het dorp, vinden bestaande inwoners dat er nog mogelijkheden zijn voor verbetering. Door van gevel tot gevel steen in het centrum missen ze sfeer en groen. Ook is er geen centrale verblijfplaats in het centrum en zijn er weinig mogelijkheden voor de jeugd.

In Dedemsvaart hebben verschillende partijen de handen ineen geslagen, Plaatselijk Belang (PB), de industriekring (IKA), de winkeliers (DMC), de promotiestichting (PSD) en de gemeente Hardenberg om Dedemsvaart aantrekkelijker en toekomstbestendiger te maken.

Deze dorpsvisie is gebaseerd op de visies die er voor Dedemsvaart de afgelopen jaren zijn opgesteld. Masterplan Dedemsvaart (2015), Actieplan Centrum Dedemsvaart (2016), Detailhandelsstructuurvisie (2017) en het Dorpsplan Dedemsvaart (2019). Al deze plannen zijn tot stand gekomen met inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van diverse verenigingen.

Waar willen we naar toe?

De wereld om ons heen verandert. Dedemsvaart is een fijn dorp, maar hoe houden we dit ook in de toekomst? Hoe willen we wonen, werken, opgroeien en oud worden. Hoe zorgen we voor voldoende woningbouw zodat we mensen blijven trekken? Hoe dragen we zorg voor het behoud van levendigheid in ons centrum en de huidige functies in ons dorp. We willen als dorp onze inwoners, met name onze jeugd én de mensen van buitenaf - nieuwe inwoners en toeristen - weten te binden en te boeien.

Eigen identiteit

Dedemsvaart ligt in een landelijk bekend gebied tussen het Vecht- en het Reestdal met aansprekende dorpen en steden en moet haar best doen om zich hiervan te onderscheiden. We hebben bijvoorbeeld Ommen met het karakteristieke centrum, de Vecht en haar vele recreatiemogelijkheden, Hardenberg met de Vecht, bossen en vele campings, het Reestdal, met een prachtig landschap en diverse overnachtingsmogelijkheden.

Wat heeft Dedemsvaart? Dedemsvaart heeft een rijke historie en is van oudsher het dorp van verveners en van de kwekers. Dit is vandaag de dag nog goed zichtbaar in twee ankerpunten: de Kalkovens, waar de historische vereniging is gevestigd en de Tuinen van Mien Ruijs. Deze ankerpunten staan nu op zichzelf. In Dedemsvaart staan ook nog prachtige vervenershuizen, ieder met hun eigen verhaal en er zijn nog delen open

van de Dedemsvaart, het kanaal, het water. Met de verveners en kwekers als grondleggers, heeft Dedemsvaart inwoners die gewend zijn om samen te werken en dingen tot bloei te brengen. Dit is onder meer te zien aan de bovengemiddelde omvang van bedrijvigheid en grote mate van saamhorigheid en bijbehorende netwerken in het verenigingsleven en de kerken. Wonen in Dedemsvaart betekent doorgaans dat je werk en een opvangnet hebt. Dedemsvaart heeft dus zeker een eigen identiteit, een eigen imago: ***‘Dedemsvaart, het dorp van kwekers en verveners’***

De basis voor deze eigen identiteit is de historie van Dedemsvaart, die we visueel terugzien in ons dorp met de Tuinen van Mien Ruijs, de Kalkovens, het Landbouwmuseum, de Dedemsvaart en de vervenershuizen. Maar ook in de inwoners. Dit kan op verschillende manieren verder geladen worden:

- toevoegen van kunst en het inzetten van bepaalde elementen en het gedachtengoed van Mien Ruijs in het openbaar groen en in het bijzonder bij de entreés van het dorp
- Water een centrale rol laten spelen
- Structurele activiteiten organiseren rondom deze thema's, zoals een panelenwandelpad langs historische plekken, fietstochten
- Communicatie: het vertellen van verhalen aan inwoners en toeristen
- ‘Vergroenen’ van het centrum
- Kinderen en jeugd betrekken
- Inrichten van sociale en zorgfuncties

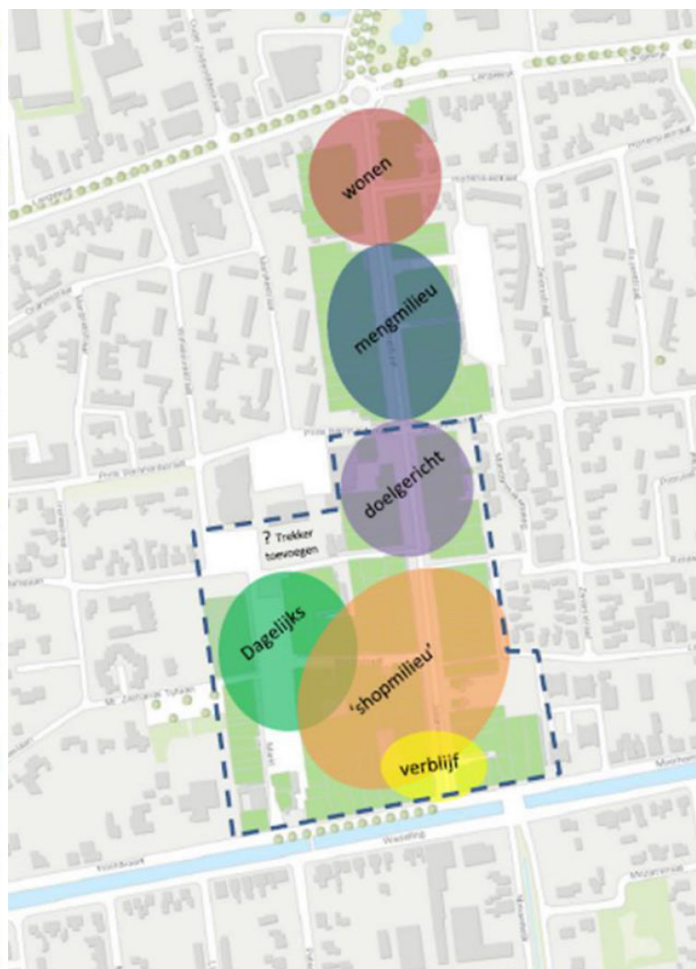
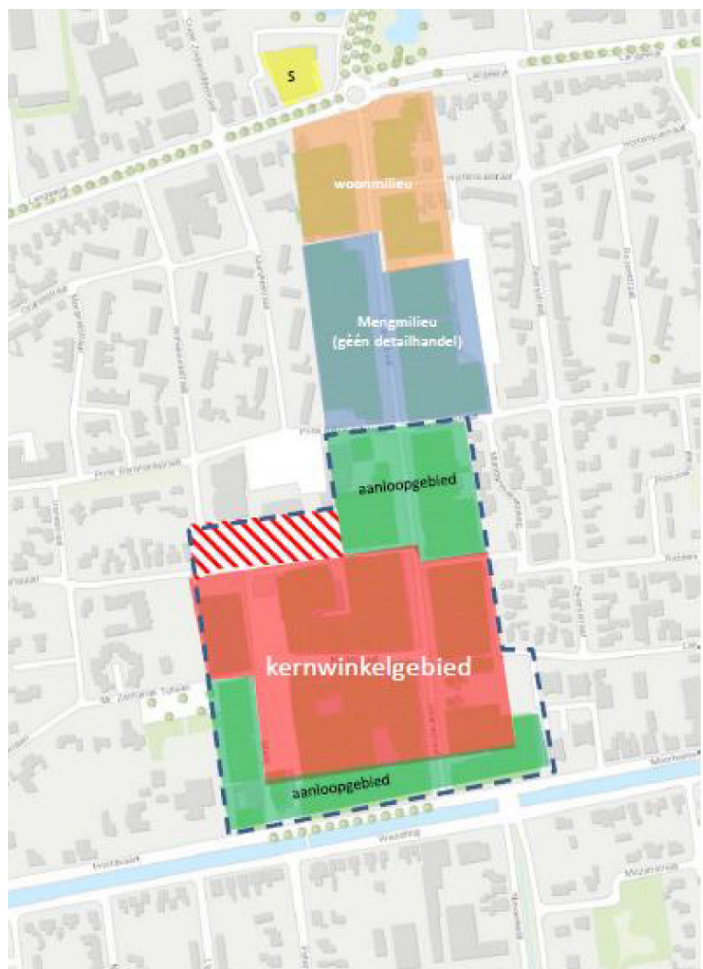
Winkelen en verblijven in Dedemsvaart

Het centrum van Dedemsvaart is het visitekaartje van het dorp. Het biedt een podium voor verbinding tussen organisatie, bewoners, bedrijven en verenigingen. Het is de plek waar mensen uit (de omgeving) van Dedemsvaart hun aankopen doen, elkaar ontmoeten, uitgaan en zich vermaken. Vanuit de verschillende visies wordt er breed ingezet op het toekomstperspectief van het centrum, met name vanuit het actieplan Centrum Dedemsvaart. In het actieplan staan ondernemersgeest, ontmoeting en eigen kracht en identiteit centraal. Maar ook het compacter maken van het kernwinkelgebied en het aanpakken van leegstand zijn belangrijke thema's.

De detailhandelsstructuurvisie is een van de acties vanuit het actieplan. Daar waar de detailhandelsstructuurvisie de nadruk legt op acties en maatregelen die de structuur van de detailhandel in Dedemsvaart versterken, is het actieplan breed georiënteerd. Het actieplan is in een afrondende fase.

De nog openstaande acties voor het centrum zijn:

1. Toewerken naar een compact kernwinkelgebied
2. Visie ontwikkelen op de toekomst van de Marktstraat
3. Nieuwe invulling geven aan leegstaande panden
Panden in Julianastraat Noord en aan de Wisseling kunnen worden getransformeerd naar wonen (en wonen aan het water)
4. Kansen bieden voor en aantrekken van nieuw ondernemerschap
5. Vergroten centrumbeleving vanuit de goede basis 'schoon, heel en veilig'
 - Door de uitvoering van het centrumplan is er veel steen aangebracht, een perkje verdwenen en er is weinig groen voor teruggekomen. Een voorbeeld is de Julianastraat, de straat is van gevel tot gevel bestraat en de groene middenberm is verdwenen. Dit is destijds een bewuste keuze geweest in het kader van shared space, maar heeft het centrum niet sfeervoller gemaakt.
 - Er is geen centraal ontmoetingspunt in het centrum
6. Voldoende parkeergelegenheid en garanderen van bereikbaarheid
 - Parkeren op de markt is door het invoeren van het centrumplan veranderd. Het heeft het inparkeren bemoeilijkt, leidt tot extra schade en in combinatie met lossen aan de Marktzijde is een terugkerend issue van inwoners.
7. Zorgen voor een doelgerichte marketing voor de positionering Dedemsvaart
 - In 2021 is met behulp van het crisisarrangement van de Provincie Overijssel gestart met de marketingcampagne: 'Leuk je te zien in Dedemsvaart'. Dit wordt verder uitgebouwd met een vernieuwde website en een structurele inzet van communicatieprofessionals.

Wonen

De aantrekkingskracht van het dorp hangt voor een groot deel af van de nieuwbouw van woningen. Tot nu toe is er vooral geïnvesteerd in bouw aan de dorpsrand. Om de kern van het dorp vitaal te houden, moeten we kijken of bestaande wijken toekomstbestendig zijn.

- Bouw aan de hand van vraag en behoefte vanuit doelgroepen als starters, lage inkomens, kopers, ouderen, jongeren, mensen met een beperking etc.
- Bouw ook in de kern van het dorp op plaatsen van leegstaande panden, en haal (productie)bedrijven uit de kern
- Panden met een eigen historische uitstraling moeten we behouden, ze zijn belangrijk voor de identiteit van Dedemsvaart en geven extra sfeer en uitstraling

'Leuk je te zien in
Dedemsvaart.'

Recreatie en cultuur

Dedemsvaart kreeg vorm door ontginning van de grond en vervoer van de gewonnen turf. Het kanaal de Dedemsvaart ligt nog maar deels open. Historische Vereniging Avereest heeft een plan gemaakt voor een nieuwe vaarroute naar het dorp, het liefst aansluitend op andere vaarwegen.

De Dedemsvaart kan aantrekkelijke gemaakt worden door bijvoorbeeld meer beleving op de vlonders in het centrum of recreatiemogelijkheden zoals waterfietsen.

Er moet aandacht zijn voor het ontwikkelen van autoluwe wandel- en fietspaden vanaf de Reest en de Vecht, die ook goed moeten aansluiten op de paden in de omliggende gemeenten/provincie.

Dedemsvaart is goed in (muzikale) evenementen zoals de jaarlijks terugkerende Dedemsvaart Natuurlijk, Strawberry Fields festival, Rock your Boots en de Dedemsvaria. Om aan te sluiten bij de doelstelling van Gastvrij Hardenberg om het seizoen te verbreden, is het organiseren van structureel aanwezige activiteiten belangrijk. Dit kan bijvoorbeeld door wandel- en fietstochten, gecombineerd met horeca voor jong en oud of mogelijkheden creëren voor het huren van scooters of fietsen.

Daarnaast moeten nieuwe, culturele evenementen en activiteiten voor de jeugd georganiseerd worden.

Dedemsvaart heeft geen hotels, wel bed & breakfast mogelijkheden en kleine campings. Een camperplaats dicht bij het centrum zou een welkome aanvulling zijn.

Industrie & werkgelegenheid

Dedemsvaart kent veel bedrijvigheid bestaande uit veel kleine maar ook enkele grote bedrijven. Samen brengen ze veel werkgelegenheid. De Dedemsvaarders staan bekend om hun ijver en betrokkenheid. Momenteel is er een groeiende vraag naar nieuwe medewerkers. Om deze ondernemingen gezond te houden, moeten we manieren vinden om met name jongeren over te halen hier te blijven, dan wel hier naartoe te komen. Daarnaast is het essentieel dat deze (nieuwe) werknemers in hun directe werkomgeving prettig kunnen wonen en leven.

Wat is er nodig:

- Voldoende goede woningen (ook voor starters) en voorzieningen
- Nieuwe ruimte voor bedrijvigheid
- Ondersteun startende bedrijven en stimuleer innovatie
- Zorg voor een goede infrastructuur voor de logistiek, maar ook voor de werknemers
- Stem opleiding en werk beter op elkaar af, en investeer in leer/werktrajecten

Duurzaamheid

Om Dedemsvaart toekomstbestendig te houden, is een focus op duurzaamheid van belang. We willen inzetten op vergroening – in de traditie van Mien Ruijs. Voorbeelden zijn:

- Het centrum van Dedemsvaart is versteend; naast een 'kille' uitstraling leidt dit ook tot wateroverlast bij veel regen en warmte tijdens de hete zomerdagen. Groen toevoegen, in combinatie met meer biodiversiteit kan bijdragen aan een oplossing voor deze verschillende problemen.
- Ook de industrieterreinen kunnen toekomstbestendiger gemaakt worden door van verstening naar meer vergroening en biodiversiteit te gaan. Dit met name uit oogpunt van aantrekkelijke werkomgeving voor (toekomstige) medewerkers.
- Inwoners kunnen gestimuleerd worden tot vergroening, bv. door acties als tegel eruit, plant erin.

Daarnaast leeft de actuele energietransitie in Dedemsvaart onvoldoende. Vanuit gemeente/overheid kan dit thema meer onder de aandacht worden gebracht. Initiatiefnemers op dit terrein moeten actief ondersteund worden. Wel is het van belang dat we streven naar projecten die draagvlak hebben in de betrokken buurten en dat de mogelijkheid geboden wordt aan bewoners om hierin te participeren. Ook kan gekeken worden naar een samenwerking met de industrie, die veel vierkante meters beschikbaar heeft voor bv. zonne-energie.

Onderwijs & Jeugd

'De jeugd heeft de toekomst', ook in Dedemsvaart. Naast verschillende basisscholen heeft Dedemsvaart ook twee scholen in het voortgezet onderwijs. Leerlingen krijgen onderwijs in meerdere richtingen en op diverse niveaus. Voor het toekomstbestendig maken van deze voorzieningen:

- Zorg voor een breed opleidingsaanbod als het gaat om voortgezet onderwijs, en werk samen binnen de hele gemeente
- Koppel leren en werken aan de behoefte van bedrijven uit de omgeving
- Loop voorop bij innovaties en trends
- Investeer in preventie en gezondheid
- Breng leerlingen al in een vroeg stadium in contact met bedrijven in Dedemsvaart zodat ze zien dat ze perspectief hebben in de eigen woonplaats.

Naast goed onderwijs is het belangrijk om jongeren aandacht te geven, voldoende activiteiten voor hen te organiseren en om hun betrokkenheid te stimuleren. Denk je met een goed gevoel terug aan het dorp waar je je jeugd doorbracht, dan is de kans groot dat je er blijft, of daar terugkeert na je studie. Ook in dat verband wegen welbevinden en leefbaarheid zwaar met het oog op de toekomst van Dedemsvaart.

- Stimuleer jongeren om eigen activiteiten te organiseren
- Ondersteun het goede werk van jongerenwerkers
- Bied de jeugd de ruimte en mogelijkheden om uit te gaan (festivals, teenage-party's)

Dorpsvisie Dedemsvaart

SEPTEMBER - 2021

